

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	26902 Культурологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	034 Культурологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

06.04.2021 р.

Справа № 0197/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Колесник,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Олена Александрова,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26902
Назва ОП	Культурологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

У відповідності до «Стратегічного плану розвитку ЧНУ ім. Ю. Федьковича на 2019-2026 рр.» мета ОП полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців у царині культури та культурології, здатних розв'язувати актуальні теоретичні та практичні завдання; формуванні духовно цілісної особистості з активною громадянською позицією. Для досягнення цілей ОП впроваджено систему міждисциплінарності, що синтезує теоретичні та історичні рефлексії культурології з управлінськими та менеджерськими дисциплінами.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

До процесу формування, удосконалення та реалізації ОП залучені стейкхолдери, серед яких – студенти, випускники, роботодавці, науковці. НПП та студенти кафедри є ініціаторами й активними учасниками ряду культурно-мистецьких і соціальних заходів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Змістове насичення ОП відповідає предметній галузі спеціальності 034 «Культурологія». Здійснюється активна співпраця з представниками вітчизняної та зарубіжної (Польща) наукових спільнот задля урахування тенденцій розвитку спеціальності; а також із стейкхолдерами задля відстеження тенденцій галузевого та регіонального контексту. Кафедра співпрацює з управлінням культури Чернівецької ОДА, що дозволяє акцентувати регіональний контекст ОП. За побажаннями роботодавців до проекту ОП було уведено 5 нових ОК.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти першого рівня галузі знань спеціальності 034 Культурологія було затверджено наказом № 801 від 16.06.2020 р. Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам РНК та корелюються і з прийнятим Стандартом.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС, що корелюється з вимогами статті 5 ЗУ «Про вищу освіту». Обов'язкові освітні компоненти забезпечують досягнення ПРН, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для бакалаврського рівня.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Освітні компоненти ОП складають логічно взаємообумовлену систему і забезпечують послідовну реалізацію цілей та ПРН. 56% обсягу ОП «Культурологія» спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних компетентностей, що дозволяє досягти програмних результатів навчання завдяки нормативним дисциплінам. Вибіркові компоненти посилюють формування загальних та фахових компетентностей.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 034 Культурологія. Основні дисципліни сфокусовані на спектр теоретичних, методологічних та прикладних засад культурології, а дисципліни вільного вибору - на аналіз та інтерпретацію феноменів культури, культурних процесів і практик. ОП відповідає актуальним методам, методикам і технологіям.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язку, передбаченому законодавством

Навчальним планом за ОП передбачено вибірково компоненту, що на денній формі навчання становить 38 % від загального обсягу, що значно перевищує встановлений мінімум (25% загальної кількості кредитів). Здобувачі реально мають змогу здійснювати індивідуальний вибір.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОП та навчальний план 2020 р. передбачають проведення культурно-дозвілєвої практики (6 семестр, 3 тижні), практикуму в медіа (7 семестр, 4 тижні) та практикуму зі спеціальності (8 семестр, 3 тижні). Цілі та завдання практичної підготовки щороку обговорюються та коригуються керівниками практики від ЗВО та представниками партнерських інституцій.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills): з наявності комунікативних та лідерських здібностей (курси «Риторика», «Культура ділового та повсякденного спілкування», «Логіка» та ін.), здатності критично, логічно та креативно мислити (курси «Філософія», «Логіка» та ін.), вміння вирішувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом (курси «Психологія управління», «Професійна етика» та ін.) тощо. Формуванню соціально активної позиції здобувачів сприяють зустрічі з потенційними роботодавцями, працівниками органів місцевої влади і громадських організацій та ін.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Зміст ОП враховує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідає першому рівню НРК. Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відбиває фактичне навантаження здобувачів, і є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Теми та завдання розкриті в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

В ЗВО діє «Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною ОП не здійснюється, але мають місце її окремі елементи завдяки участі студентів у культурно-мистецькому житті міста та області.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Набір вступників на навчання за ОП «Культурологія» бакалаврського рівня у ЧНУ здійснюється централізовано приймальною комісією згідно з діючими Правилами прийому, які є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних обмежень. На сайті оприлюднено всю релевантну інформацію; її подача є доступною, логічно-структурованою та зрозумілою для абітурієнтів.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Урахування особливостей ОП забезпечується програмою вступного випробування, яка містить завдання, що відповідають вимогам професійної підготовки здобувача вищої освіти освітнього рівня «бакалавр» зі спеціальності 034 «Культурологія».

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЧНУ процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регулюється «Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки...» та «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти...». Формами академічної мобільності для здобувачів освітнього ступеню бакалавра є: навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; наукове стажування; літня або осіння школа. Відбір здобувачів для участі у програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету з урахуванням рейтингу успішності, участі в науковій і громадській роботі та знання іноземної мови. Здобувачі скористалися такою можливістю (м. Ченстохова та м. Лодзь, Польща).

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок та процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Означеної практики на даній ОП не було, але про таку можливість студентам повідомляють куратори, викладачі та завідувач кафедри. Наявна практика врахування сертифіката англійської мови на рівні B1-B2 при оцінюванні дисципліни «Професійна іноземна мова».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання враховують специфіку ОП та поєднують теоретичну й прикладну складові формування фахівця-культуролога. Діалогічність методів навчання, невеликі групи та групові завдання, кейси, ділові ігри, дозволяють розвивати soft skills здобувачів. На карантині до освітнього процесу активно залучалися нові програми: опитування в Kahoot, промоція платформи Coursera, системи Moodle, Google classroom, програма Quizlet тощо. Вимоги студентоцентрованого підходу та академічної свободи реалізуються шляхом здійснення моніторингу якості освітнього процесу, виявлення проблем та врахування пропозицій щодо змін у дисциплінах або в ОП в цілому; можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії; створення умов для навчання дистанційно/за індивідуальним графіком для здобувачів вищої освіти, які працюють за спеціальністю.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Більшість силабусів з необхідною інформацією наявні у вільному доступі. Детальна інформація про дисципліни знаходиться на сайті «Електронного навчання ЧНУ». Всім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. У ЗВО: 1) проводиться щорічна студентська наукова конференція, у якій здобувачі даної ОП беруть активну участь; 2) організовуються олімпіади, де студенти-культурологи декілька разів ставали переможцями другого етапу Всеукраїнської олімпіади з Культурології; 3) функціонує Рада молодих вчених та студентські наукові об'єднання й товариства, а органи студентського самоврядування мають у своїй структурі сектори наукової роботи; 4) тематика курсових робіт свідчить про долучення до розробки кафедральної наукової проблематики; 5) студенти беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях і семінарах в інших містах України.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Має місце щорічне оновлення компонентів ОП та комплексний перегляд раз на 4-5 років. Наявна традиція взаємовідвідування занять, обговорення змісту дисциплін на кафедрі та на теоретичних семінарах. Викладачі, задіяні у реалізації ОП, публікують власні роботи у галузі культурології. У прийнятті рішень щодо внесення змін в ОП та окремі освітні компоненти, враховуються результати опитувань здобувачів і спілкування з роботодавцями.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

В ЗВО наявна практика читання відкритих лекцій професорами з іноземних освітніх закладів, студентські обміни, участь здобувачів вищої освіти та науково-педагогічного персоналу в міжнародних програмах тощо. На ОП мали місце: участь викладачів в міжнародних стажуваннях (Румунія, Польща) та міжнародних програмах (Литва); академічна мобільність здобувачів (Польща).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Конфліктних ситуацій, пов'язаних із оцінюванням, не виникало.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був офіційно затверджений 16 червня 2020 р. ОП спеціальності «Культурологія» 2017 р. передбачено атестацію лише у формі державного іспиту, без захисту кваліфікаційної роботи. Для вступників за вказаною ОП від 2020 р., згідно з Стандартом вищої освіти для бакалаврського рівня вищої освіти, форма атестації здобувачів буде здійснюватися у формі кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів визначена у документах, зазначених в п. 5.1. В умовах карантину передбачено організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet та ін.) тощо. Процедури запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій регулюються «Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Прикладів подання апеляцій за результатами проміжного чи підсумкового контролю на пропонованій ОП не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності регулюється «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», та «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Перевірка на академічну доброчесність здійснюється за допомогою програми Unichек та Moodle. Перевіряються студентські наукові та творчі роботи, а також наукові та науково-методичні праці викладачів перед друком в університетському видавництві. У ЧНУ діє Комісія з питань академічної доброчесності. Регулярно відбувається популяризація академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Усі НПП, які забезпечують дану ОП, мають наукові ступені та вчені звання, серед них: 7 докт. наук (істор., філософ.), 13 канд. наук (філос., педаг., екон., філол.). Наявна кореляція між освітнім профілем, науково-методичною діяльністю НПП та освітніми компонентами, що закріплені за викладачами. Профілі та наукові публікації академічного персоналу розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті кафедри. Однак, серед НПП відсутні доктори та кандидати культурології.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Рівень професіоналізму НПП забезпечується шляхом реалізації «Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ імені Ю. Федьковича». Інформація щодо результатів конкурсного відбору викладачів на сайті не знайдена (сайт знаходиться у процесі оновлення).

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці систематично залучаються до здійснення освітнього процесу на засадах зовнішнього сумісництва або волонтерства. Формами співпраці є: 1) бінарні лекції, тематичні зустрічі, семінари, майстер-класи, тренінги, виставки, ярмарки професій, гурткова робота; 2) керівництво здобувачами вищої освіти у процесі проходження ними виробничої практики; 3) спільні культурно-мистецькі проекти із працівниками Буковинського центру культури і мистецтва та з Чернівецьким обласним музеєм народної архітектури та побуту. Думка роботодавців враховується у процесі реалізації ОП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Професіонали-практики, діячі галузі культури та представники роботодавців безпосередньо залучаються до освітнього процесу (читання лекцій, ведення семінарів, організація майстер-класів та тренінгів тощо) та проведення науково-практичних заходів (круглих столів, конференцій, практикумів, науково-методичних семінарів). Результати участі стейкхолдерів в освітній діяльності кафедри оприлюднюються на сайті ЗВО.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів такими шляхами: 1) організація умов для проходження курсів підвищення кваліфікації/стажувань. Результати підвищення кваліфікації враховуються під час обрання на посаду за конкурсом. Тематика стажувань відповідає спеціальності «Культурологія» та загальному професійному зростанню; 2) розроблення рейтингової системи мотивації викладачів (преміювання, моральне заохочення у вигляді грамот, подяк, відрядження для участі в наукових заходах); 3) упровадження традиції написання навчально-методичної літератури з урахуванням тих ОК, що закріплені за викладачем. Наукові та методичні праці друкуються у видавничому відділі ЧНУ безкоштовно; 4) розроблення системи університетських грантів для молодих вчених.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Стимулювання викладацької майстерності передбачає проведення різноманітних практико-орієнтованих заходів (тренінгів, науково-практичних семінарів, курсів, пленерів, взаємовідвідувань аудиторних занять своїх колег із наступним обговоренням), участь у яких є для НПП ЗВО безкоштовною. Викладачі мають можливість відвідувати курси іноземних мов, використовувати міжнародні наукометричні бази Scopus та Web of Science. На кафедрі створено методичну комісію, яка систематично проводить практичні тренінги та методичні семінари.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

У ЗВО діє Наукова бібліотека ЧНУ, сайт якої містить необхідну для здобувачів вищої освіти інформацію. З 2009 р. формується науковий репозитарій ЧНУ. Функціонує окрема бібліотека кафедри філософії та культурології де зберігаються роботи викладачів та електронна бібліотека. Наявні комп'ютерний клас, аудиторії з мультимедійними проекторами та мультимедійними дошками. Функціонують університетський, факультетський і кафедральний Web-сайти. Навчальні дисципліни ОП представлені в системі «Електронний університет» (хоча не повністю, що було пояснено технічними причинами).

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Є безоплатна мережа WiFi. Забезпечується безкоштовний доступ для роботи з міжнародними базами даних. Кваліфікаційні роботи (курсіві, бакалаврські, магістерські, дисертації) другий рік безоплатно перевіряються на плагіат (Unicheck).

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище в ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Допмагають задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти: 1) Куратори від викладачів; 2) Куратори від студентського самоврядування; 3) Соціально-психологічний центр ЧНУ; 4) Соціологічна лабораторія ЧНУ.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Освітня підтримка: викладачі призначають щотижневі години консультацій; потрібну літературу здобувачі можуть отримати у Науковій бібліотеці ЧНУ або ж бібліотеці кафедри; у системі «Електронного навчання ЧНУ» здобувачі можуть отримати інформацію про дисципліну. Організаційна підтримка здійснюється

рядом адміністративних структур ЗВО та кураторами. Консультативна підтримка: функціонують сторінки у соціальних мережах кафедри, факультету, закладу вищої освіти, органів студентського самоврядування; консультативна допомога надається куратором, методистом, науковим керівником. Соціальна підтримка: діє профспілкова організація студентів університету та реалізується «принцип пільгового забезпечення соціально вразливих категорій студентів», відкрито соціально-психологічний центр ЧНУ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Є облаштовані входи для представників маломобільних груп (пандуси на вході у бібліотеку та на вході в корпус, де відбувається викладання в межах ОП). Якщо корпус не обладнано ліфтом, для здобувачів з особливими освітніми потребами всі пари проводяться на першому поверсі. Наведено конкретний кейс, коли ЗВО відреагував на потреби здобувача з вадами слуху, найнявши на роботу сурдоперекладача.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО існує чітка та зрозуміла політика вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП. Політика і процедури спираються на: «Правила академічної доброчесності Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», «Етичний процедурний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» та «Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». За даною ОП налагоджено спілкування між студентами, викладачами, куратором, адміністрацією, що дозволяє вирішувати конфліктні ситуації одразу після виникнення без залучення етичних комісій. Проте про можливість створення етичної комісії здобувачі поінформовані. На сайті ЗВО знаходиться застаріла версія Антикорупційної програми від 2018 р. (що пояснено процесом оновлення сайту).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Кожного семестру у ЗВО відбувається поточний моніторинг шляхом опитування здобувачів стосовно якості освіти. Його результати впливають на зміст ОП. Перегляд і удосконалення ОП із залученням стейкхолдерів (роботодавці, студентський парламент, здобувачі, академічний персонал) здійснюються не рідше одного разу на рік. На кафедрах відбуваються обговорення змісту дисциплін. Комплексний перегляд ОП відбувається раз на 4-5 років.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Представники студентського самоврядування мають місце у Вченій раді факультетів та університету з правом голосу. Пропозиції здобувачів беруться до уваги ЗВО: згідно із запитами студентів було об'єднано дисципліни «Риторика» та «Культура ділового та повсякденного спілкування» в один освітній компонент - «Риторика та культура спілкування», додано вибірккову дисципліну «Культура повсякденності», «Сучасний літературний процес на Буковині» тощо.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці (представники театру, музеїв, коледжу, обласного управління культури) підтвердили активну участь у процесі періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості (відкриті столи, засідання кафедри, врахування пропозицій щодо змін в ОП, систематична комунікація поза межами формальних процедур). В результаті консультацій з роботодавцями було додано вибірккову дисципліну «Український фольклор».

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП здійснювалася в межах компетенцій куратора, який підтримував зв'язок зі здобувачами. Є форма для онлайн-опитування випускників ОП, результати якого аналізувалися на засіданні кафедри. Більшість випускників освітньої програми працюють за спеціальністю.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Оновлення ОП відбувається щорічно. Зміни в освітні компоненти можуть вноситися кожен семестр. Повний перегляд ОП відбувається раз на 4-5 років. Система забезпечення якості охоплює: викладачів (обговорення змісту дисциплін, взаємовідвідування пар, винесення пропозицій щодо змін в ОП), здобувачів (на основі анкетування та спілкування з куратором), адміністрацію та інші структурні підрозділи, роботодавців.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Остання акредитація даної ОП проходила у 2015 р. за старою процедурою. З акредитаційних експертиз за новою процедурою, на сайті ЗВО є три звіти за 2019 р. Рекомендації, які були враховані ЗВО протягом цього часу: з'явилася психологічна служба; запроваджено загальноуніверситетські опитування здобувачів про якість освіти, розроблено цілісне бачення ЗВО стосовно вирішення конфліктних ситуацій на рівні закладу; розширено перелік вибіркового дисциплін; здобувачі та представники студентського самоврядування активно залучаються до перегляду ОП.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В ЗВО сформована культура якості, (анкетування здобувачів, перегляд ОП, взаємовідвідування викладачами лекцій, обговорення змісту освітніх компонентів на кафедрі відповідно до останніх тенденцій у галузі культурології). У ЗВО діє система опитувань «Викладач очима студентів» та здійснюється поточний моніторинг якості освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному веб-сайті оприлюднено необхідні документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Інформація є зрозумілою, чіткою та доступною.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ОП була своєчасно оприлюднена на сайті ЗВО.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному веб-сайті кафедри філософії та культурології ЧНУ оприлюднений проєкт ОПП (2020), силабуси навчальних дисциплін. Однак, обсяг даних, що оприлюднюються, не є достатнім для повного інформування потенційних вступників та роботодавців (що пояснено розробкою нового сайту університету).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої

освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Видається доцільним створення на веб-сторінці кафедри Google-форми для внесення пропозицій і рекомендацій щодо удосконалення ОП. Бажано розширити мережу потенційних роботодавців та врахувати досвід ширшого кола вітчизняних та зарубіжних програм з культурології.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендується врахувати побажання стейкхолдерів та випускників щодо внесення до навчального плану таких освітніх компонентів як «Менеджмент у сфері культури і мистецтва», «Мистецтвознавство» та проходження педагогічної практики. Перспективною є розробка навчально-методичного забезпечення освоєння компонентів ОП за дуальною формою.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Видається доцільним переглянути програму фахового вступного випробування задля оновлення списків рекомендованої літератури та додавання посилань на електронні ресурси.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендується перенести всю необхідну інформацію стосовно дисциплін на оновлений сайт «Електронного навчання ЧНУ» та додати інформацію до окремих дисциплін. Бажано оновити літературу та рекомендовані джерела в окремих ОК.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Оскільки поняття академічної доброчесності для більшості здобувачів асоціюється лише з відсутністю плагіату, варто провести подальшу популяризацію культури доброчесності. Варто розглянути можливість розробки та запровадження Декларації про дотримання академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Є доцільним рекомендувати залучити до ОП «Культурологія» фахівців із науковими ступенями з відповідної спеціальності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендується прослідкувати за наявністю всієї релевантної інформації на оновленому сайті ЗВО та завершити процес переходу на систему «Електронний університет».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендується активніше долучати студентів до перегляду/внесення змін в ОП. Важливо завершити оновлення інформаційних ресурсів (сайтів) та системи електронного навчання у ЗВО (зокрема, уніфікацію системи Moodle). Доцільно посилити інформаційну політику на рівні ЗВО щодо гуманітарних наук, а також рекламну кампанію. Перспективним є запровадження наукової кафедральної теми та здійснення її комплексної реалізації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендується розмістити онлайн-форму зворотнього зв'язку для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОПП на сайті ЧНУ, а також вважати розмістити на офіційному сайті кафедри посилання на сторінки кафедри філософії та культурології у соціальних мережах. Варто звернути увагу на дизайн сайту кафедри та на своєчасне оновлення інформації на сайті.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Заява самовідвід Єсипенко.pdf</i>	V+4WrrpjFTDrfiWUhJX116zpMEfgsZZz5gqJ9Cskbs =

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ